

Bevarandeplan för Natura 2000-området Labbetmyrlandet

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Fastställd av Länsstyrelsen: 2017-05-05

Namn och områdeskod: Labbetmyrlandet, SE0810504

Kommun: Sorsele

Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC), särskilt skyddsområde (SPA)

Övrigt skydd: Myrskyddsplan

Markägare: Naturvårdsverket samt privata

Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten

Area: 1 642,1 ha

Karta

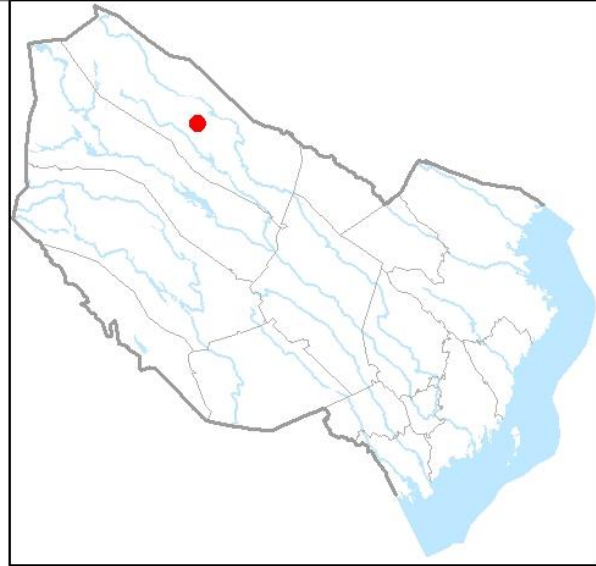
Labbetmyrlandet
Områdeskod: SE0810504
Kommun: Sorsele
Area: 1642,1 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

0

2

4

 Kilometer

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

3160 Myrsjöar	18,0 ha
3260 Mindre vattendrag	10,0 ha
7310 Aapamyror	830,0 ha
9010 Taiga	550,0 ha

Utpekade arter enligt Fågeldirektivet

A104 Järpe
A108 Tjäder
A127 Trana
A140 Ljungpipare
A151 Brushane
A166 Grönbena
A217 Sparvuggla
A222 Jorduggla
A223 Pärluggla
A236 Spillkråka
A409 Orre

Beskrivning av området

Labbetmyrlandet är ett stort myrområde på omkring 500 m ö.h. i Sorsele kommun, ca tre mil nordväst om Sorsele. Det gränsar i väster till Vindelfjällens naturreservat. Hela området är mosaikartat och det förekommer inte några riktigt stora öppna myrtytor utan de avgränsas hela tiden av trädbevuxna myrholmar.

Labbetmyrlandet ingår i myrskyddsplanen för Sverige, och Natura 2000-området följer i stort sett samma avgränsning. Områdets myror har fått högsta klassning i Våtmarksinventeringen. En flyttnings-

led för rennäringen går genom området, och hela Labbetmyrlandet är utpekade som riksintresse för rennäringen. Labbetmyrlandet är nästintill opåverkat av dikning, och liksom på de flesta andra håll använde man tidigare under 1900-talet myrarna som slåttermarker.

Myrarna är mestadels näringsrika med brunmossor som korvskorpionmossa och guldspärrmossa som dominerande inslag, tillsammans med mer näringskrävande vitmossor. I de västra delarna finns många källflöden. Också på andra ställen förekommer källbäckar, delvis med järnockrabildning. Öppet vatten är vanligt förekommande i flarkarna, och det finns dessutom några mindre sjöar inom området. Flera bäckar med örtrika kantzoner ringlar sig fram över myrarna. De stora områdena med lösbottnar och öppna vattenytor ger utmärkta förutsättningar för ett rikt fågelliv, och de flesta av länets myrfåglar förekommer här.

Även skogsmarken inom området har stort värde för fågellivet. Under 2003 och 2004 genomfördes en inventering av skyddsvärda skogar på statlig mark. Labbetmyrlandets västra del ingår delvis i ett område om ca 2100 hektar som utpekats som skyddsvärt. Skogen i de östra delarna av Labbetmyrlandet är mer påverkade av skogsbruk, bl.a. förekommer en del hyggen.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

De stora och varierande myrkomplexen, med inslag av rikkärr och källor, samt de grandominerade naturskogarna och fågellivet.

Motivering

Området är nästintill helt opåverkat av dikning vilket är mycket ovanligt för såhär stora områden. De stora myr- och skogsområdena ger bra förutsättningar för ett rikt fågelliv.

Prioriterade åtgärder

Skyddsarbete. Inga skötselåtgärder är i dagsläget aktuella, utan området bör lämnas för fri utveckling.

Beskrivning av utpekade naturtyper

3160 Myrsjöar

Myrsjöar är ofta små och kännetecknas av näringsfattigt vatten, låg produktivitet och påverkan av humussyror som gör dem naturligt sura. I Labbetmyrlandet finns ett antal små myrsjöar.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Sjöarna ska ha en opåverkad hydrologi med intakta strandvåtmarker och strandskogar. Vattenkvaliteten ska vara god. Främmande arter eller fiskstammar ska inte finnas. Arealen ska inte minska.

3260 Mindre vattendrag

Vattendrag som har strömordning lägre än 4 och/eller lägre årsmedelvattenföring än 20 m³/s. Labbetmyrlandet genomkorsas av flera mindre vattendrag.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Vattendragen är till synes helt opåverkade av dikning.

Bevarandemål

Bäcken ska ha fria vandringsvägar samt naturliga vattenståndsfluktuationer och flöden utan påverkan av dikning. Vattenkvaliteten ska vara god. Främmande arter ska inte förekomma.

7310 Aapamyrr

Aapamyrr består av en eller flera myrtyper som tillsammans bildar ett stort, sammanhängande myrkomplex. För att klassas som aapamyrr måste myrkomplexet vara minst 20 ha stort. Aapamyren i Labbetmyrlandet har inslag av bl.a. öppna mossar, rikkärr, kalkällor, skogbevuxen myr och små sjöar. Den är i princip helt opåverkad av dikning, och har fått högsta klassning i Våtmarksinventeringen.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Våtmarkerna är till synes helt opåverkade av dikning.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning, körskador eller exploatering. Kärrrets struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Aapamyren ska behålla sin mosaik av olika myrtyper, både öppna och skogbevuxna. Arealen ska inte minska.

9010 Taiga

Som taiga räknas skog med relativt liten påverkan och vars strukturer och funktioner liknar dem i en urskogsartad skog eller en naturskog. Viktigt är att det finns en skoglig kontinuitet och att träden är i olika åldrar och storlekar, och att död ved finns i sådana mängder att arter och processer typiska för naturskogar kan finnas och fortgå. I Labbetmyrlandet är skogen i de västra och norra delarna fina exempel på taiga. I söder och norr är skogen mer påverkad, på vissa håll så mycket att de inte längre kan klassas som taiga.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Naturtypen ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom stormfällningar, översvämningar, trädens åldrande och döende, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Skogarna ska i huvudsak vara grandominerade, olikåldriga och luckiga. Arealen ska inte minska genom t.ex. avverkning eller andra skogsbruksåtgärder.

Beskrivning av utpekade fågelarter

Skogsfåglar

Ungefär hälften av de utpekade fågelarterna är i första hand knutna till skogen: järpe, pärluggla, sparvuggla, spillkråka och tjäder. Dessa arter är utpräglade stannfåglar som kan förväntas finnas i området hela året.

Bevarandetillstånd idag

De utpekade skogsfåglarna bedöms vara i gynnsamt bevarandetillstånd. Skogarna i västra delen är i stort sett orörda av människan och utgör goda livsmiljöer för fåglarna. Skogen i öster är mer påverkad och skogsbruket där har sannolikt påverkat dessa arter negativt. Det finns ingen särskild övervakning

av fågelpopulationerna i området. Flera av arterna minskar nationellt, framförallt på grund av det landskapstäckande, intensiva skogsbruket.

Bevarandemål

Områdets populationer av dessa arter ska vara livskraftiga och inte minska i antal eller utbredning. Arternas livsmiljö ska bestå av variationsrik och naturskogsartad skog, med träd i olika åldrar och storlekar och ett stort inslag av lövträd.

Alla utpekade arter påverkas negativt av skogsbruk. Skogen ska därför vara opåverkad av skogsbruk och vara av naturskogskaraktär. Grova träd, framförallt asp, ska finnas för spillkråkan att hacka ut sitt bohål i. Både pärlugglan och hökugglan är i sin tur beroende av bohål som spillkråkan hackat ut. Även för sparvugglan är förekomsten av lämpliga bohål den mest begränsade faktorn. För både spillkråkan, pärlugglan och sparvugglan ska det finnas ett stort inslag av asp som har god kontinuitet, med träd i alla åldrar och dimensioner.

Skog med tät undervegetation och stort inslag av löv, utan påverkan av röjning och gallring, ska finnas rikligt för järpens skull. Tjädern kräver stora, sammanhängande skogsområden, och är framförallt vintertid beroende av äldre skog för födan. Den återkommer till samma spelplats varje år, och det är viktigt att dessa inte platser inte avverkas. Våtmarker med stor tillgång på tuvull ska finnas för hönans födotillgång på våren. De ska ha en naturlig hydrologi med riklig tillgång på insekter, som utgör viktig föda för de unga kycklingarna.

Våtmarksfåglar

Följande fågelarter är främst knutna till myrmarker: trana, ljunpipare, brushane, grönbena, jorduggla och orre. Alla arter utom orren är utpräglade flyttfåglar och finns endast i området under häckningsperioden. Orren förekommer i området året runt.

Bevarandetillstånd idag

Alla de utpekade våtmarksfåglarna bedöms ha gynnsamma bevarandetillstånd. Områdets myr har fått högsta klassning i våtmarksinventeringen. Det finns dock ingen särskild övervakning av fågelpopulationerna i området. Merparten av arterna är flyttfåglar vilket betyder att faktorer utanför området också påverkar populationerna.

Bevarandemål

Områdets populationer av dessa arter ska vara livskraftiga och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljöns hydrologi är mycket viktig och får inte försämras genom skogsbruk, dikning eller tung terrängkörning. Alla arter är mer eller mindre beroende av att de öppna ytorna inte växer igen. Speciellt ljunpiparen, brushanen, jordugglan och orren kräver stora, öppna ytor. Tranan måste ha möjlighet att bygga boet oåtkomligt för marklevande rovdjur, dvs. alltid omgärdat av vatten, och det förutsätter myrmarker med opåverkad hydrologi. Skogen som omger myrarna ska vara opåverkad av skogsbruk. Framförallt trana, grönbena, jorduggla och orre är beroende av att myrnära skog inte avverkas.

Hotbild

Mycket av de östra delarna är kraftigt påverkade av skogsbruk, vilket utgör ett stort hot mot de utpekade värdena. De utpekade skogsfåglarna missgynnas alla av skogsbruk och avverkning. Uggorna och spillkråkan kräver grova boträd vilket är en stor bristvara i skogsbrukslandskapet. Avverkning är ett stort hot mot tjäderns traditionella spelplatser. Gallring och röjning hotar järpens livsmiljöer. Både spillkråkan, järpen, sparvugglan och pärlugglan vill ha stort lövinslag i skogen, något som ofta saknas och motverkas i brukad skog. Även flera av myrmarksfåglarna behöver skog i anslutning till myren. De västra delarna av området ägs av Naturvårdsverket och här förekommer inte skogsbruk.

Hydrologisk påverkan är ett viktigt hot mot området. Dikning eller tung terrängkörning riskerar att störa den naturliga hydrologin som flera av områdets värden är starkt beroende av. Igenväxning är ett hot mot flera av områdets utpekade fågelarter som är beroende av stora, öppna ytor: ljunpipare, brushane, jorduggla och orre. Torvtäkt skulle förstöra myrarnas strukturer och funktioner, och utgöra ett mycket stort hot mot fågelarterna knutna till våtmarker.

Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, snötäcke osv. så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner. Klimatförändringar kan t.ex. påverka gnagarcykler vilket kan utgöra ett hot mot ugglearterna.

Övriga verksamheter som kan påverka hydrologin innefattar exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom bergtäkt; kalkning och gödsling. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Labbetmyrlandet är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken. Området är upptaget i Sveriges myrskyddsplan och kommer att skyddas som naturreservat på sikt. Den västliga delen ingår i ett större objekt där skyddsarbete pågår.

Samtliga utpekade fågelarter är fredade enligt 3 § i jaktlagen (1987:259). Fredningen gäller också dess ägg och bon. Orre, tjäder och järpe får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905), men är fredade övriga tider på året.

Enligt 4 § Artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.

Brushane, ljunpipare, trana och grönbena är upptagna i bilaga II i Bonnkonventionen för flyttande arter. Brushane, trana och grönbena är även upptagna i AEWA (African-Eurasian Waterbird Agreement).

Skötselåtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella utan området bör lämnas för fri utveckling.

Övrigt

Exempel på arter funna i området:

Svampar: *Antrodiella pallasii*, gammelgranskål, gränsticka, rosenticka, taigaskinn, ullticka.

Lavar: bårdlav, luddlav, stuplav, skinnlav, läderlappslav, knottrig blåslav, lunglav, skrovellav.

Mossor: guldspärrmossa, jätteskedmossa, knoppvitmossa, purpurvitmossa, krokvitmossa, korvskorpionmossa, röd skorpionmossa, nordkällmossa, strumaklipptuss, vedflikmossa.

Fåglar (utöver de utpekade): dalripa, fjällvråk, stenfalk, svartnäppa, lappmes, stjärtmes, varfågel, lavskrika, tallbit.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller ensstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.